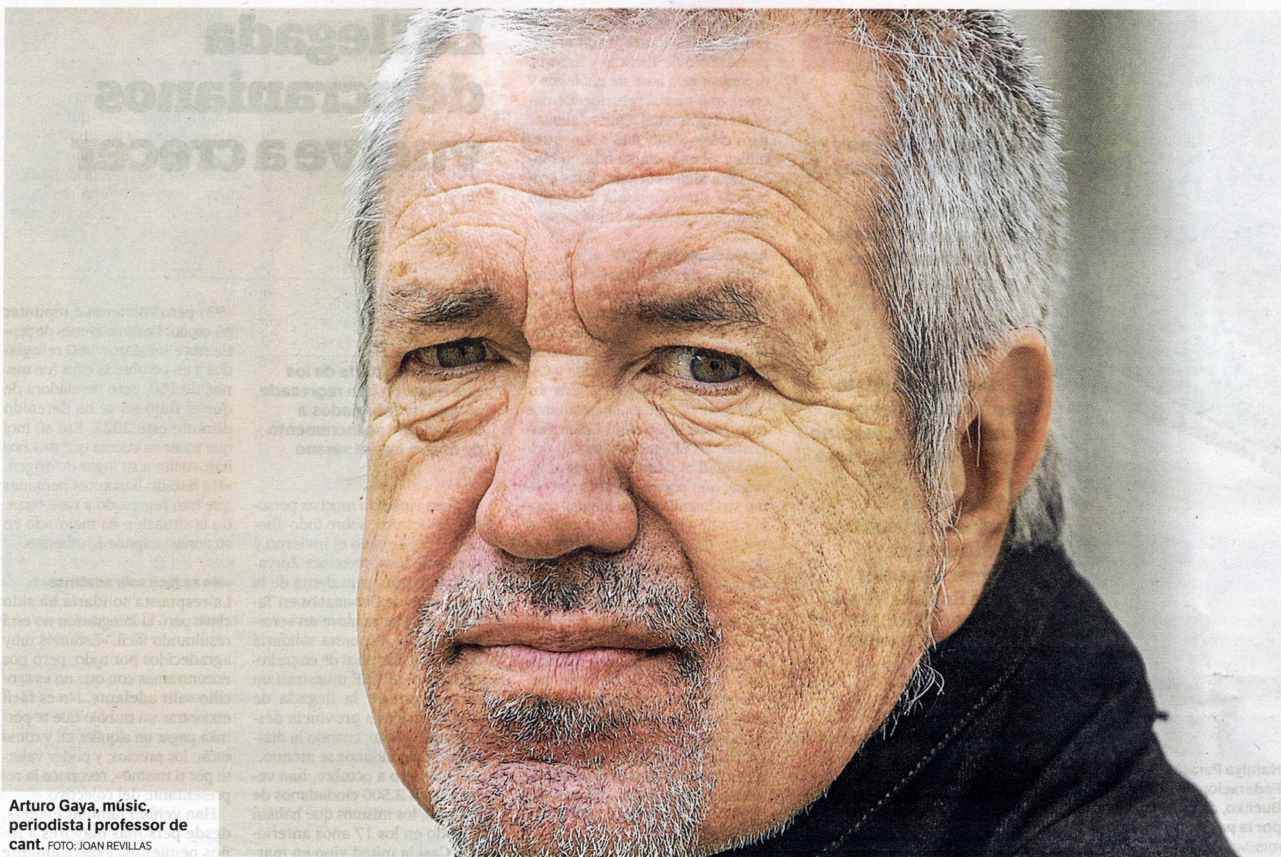

L'Entrevista

Arturo Gaya, músic, periodista i professor de cant. FOTO: JOAN REVILLAS

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
TORTOSA

Amb unes ulleres de cec i un barret, Arturo Gaya Iglesias (Tortosa, 1956) es converteix en Quico el Célio, el cantant del grup de música tradicional de les Terres de l'Ebre que just aquest Nadal compleix el seu trentè aniversari. Conversem amb ell prenent un cafè vora l'Ebre que tan estima.

Com naix Quico el Célio, el Noi i el Mut de Ferreries?

Xavi Borràs i jo havíem fet ja alguna proposta teatral i havíem creat els personatges de Quico el Célio i el Noi. En un primer moment, en un espectacle que evocava el Carrilet. Va arribar un Nadal i vam pensar que seria molt interessant treure-li la pols al llibre de Joan Moreira «Del folklore tortosí», de l'any 1934, que és com el «Costumari català» de Joan Amades però de les Terres de l'Ebre.

Com coneixies aquesta obra?

La teníem a casa des de temps immemorials: teníem la Bíblia i el llibre de Moreira. I me'n parlava molt mon pare. Al costat de la sastreria hi havia una tintoreria d'uns familiars de Moreira. I me

Arturo Gaya Cantant i periodista

«La jota és la cançó de crònica social per excel·lència, permet queixar-te, narrar o celebrar»

L'artista tortosí que dona vida a Quico el Célio defensa la vessant crítica i reivindicativa de la música

parlava també de Quico el Célio, que va existir i vivia a Tortosa cap als anys vint. M'explicava que quan era menut hi havia un senyor que picava a la porta de casa i cantava nades. I d'ell també hi havia referències al mateix llibre de Moreira, i unes quantes cançons: oracions de cec, miracles de sant, romanços. Així vam recuperar la imatge d'un cec trobador, contador d'històries... Ell en realitat es deia Francesc Roca i el nostre es diu Paco Calbet. No ens apropiem de la seua identitat, el prenem de referent i el transportem a la societat actual.

I el Noi?

Amb el Noi creem el pigall del cec, com a contrapunt i dualitat: el pallasso llest i el ronto, el Quixot i el Sancho,...i això ens permet analitzar i opinar sobre tot. El nom naix d'aquesta manera de parlar de les Terres de l'Ebre de referir-se a un ajudant o aprenent com a «noi». Ens vam inspirar en un culler, lo Birbo, que venia culleres de boix al mercat de Tortosa. Tenia 90 anys i el «noi» que l'ajudava en tenia 70. Després de cinc anys, el personatge va passar de Xavi Borràs a Quíque Pedret.